

Eenige jaren geleden heb ik zelf een adder waargenomen op het jachtpad naar de Duno bij den Italiaanschen weg te Doorwerth, die echter bij mijne nadering in de struiken verdween.

In het Ulvenhoutsche Bosch zag ik nergens roode boschmieren (ik lette er juist op), wel in het vlak daarbij gelegen, droogere St. Anna-Bosch.

H. MENNE.

(Wordt vervolgd.)



## Vragen en Korte Mededeelingen.

### Zevenblad.

De heer Corrévon schreef: „J'ai consulté tous ceux des ouvrages que je possède — et ils sont nombreux — qui s'occupent des propriétés pharmaceutiques des plantes et n'ai rien trouvé qui donne l'affirmation que l'Aegopodium ait des propriétés irritants. J'ai parlé dans mon vol. „Jardin de l'Herboriste" de celle de la Clématite des Haies qui sont indéniables, mais je n'ai jamais oui dire que la Podagraire ait les mêmes propriétés. L'Aegopode est réputé anti-gouteux, mais c'est une légende, il ne fait rien à la goutte.”

Mijn fransche vrienden vertelden mij dat een hunner nichtjes in een pensionnaat zijnde, geen lust had uit te gaan en haar neus inwreef met de gekneusde bladeren van de Clematis, waardoor de neus ontoonbaar werd, rood opgezwollen met witte blaasjes. De directrice, die waarschijnlijk dat kunstje meer had bijgewoond, sloeg er geen acht op, en de jonge dame moest meê, ontoonbaar of niet.

H. C.

### In de war!

Dezen zomer heb ik in twee gevallen waargenomen, dat een hommelt zich bij het bloemenbezoek niet altijd aan dezelfde soort houdt, iets wat me verschrikkelijk van hem tegenviel.

Dat een zweefvlieg zonder blikken of blozen van een schermbloem naar een composiet zweeft, of dat een koolwitje van bloeiende uien regelrecht naar Spiraea's gaat, nu ja, dat weten we. Die lui nemen het zoo nauw niet met de étiquette.

Maar dat gedistingeerde hommels zoozeer het „noblesse oblige" vergeten, vond ik toch wel wat erg.

't Was in de eerste dagen van Augustus. Er woei een stevige noordwester, terwijl van tijd tot tijd een klein stofbuitje er voor zorgde, dat we toch vooral niet zouden vergeten, dat 1903 een natten zomer had. Toch waren de hommels en de honingbijen op de luwe plekjes druk aan het werk.

Achter het meer dan manshooge riet van den kanaal-oever bij Velzen was het rood van Oogentroost (Euphrasia officinale), waarop de werksters von den steenhommel (Bombus lapidarius) zeer talrijk waren, geholpen in haar werk door (of in concurrentie met) gewone honingbijen.

Op de stralende bloemen van het waterkruiskruid (Senecio aquaticus) zaten aardhommel-werksters en zweefvliegen, welke laatste van deze bloemen gerust naar die van wilde peen vlogen. De beide hommelsorten, zowel als de honingbijen werkten hier echter trouw volgens het consigne.

Maar toen ik den kanaaldijk beklom, moest ik getuige zijn van het eerste gruwelstuk. Een mannetje van den groengelen hommelt (B. arenicola) kwam uit een vlasbekje en vloog daarna op roode klaver af!

Achter een eikenboschje zocht ik weer de luwte. Daar stonden thijm en rolklaver dooreen, en beide werden druk door honingbijen bevolgen. Maar hoe lang ik ook keek, steeds zag ik de bijtjes op rolklaver weer naar andere rolklaver gaan, terwijl die van thijm ook bij hare bloemen bleven.

Naast me stond een groote plant van slangenkruid, waar het werk natuurlijk vooral door den weidehommel (B. pratorum, zwart, voorborststuk geel, top van het achterlijf rood) en den akkerhommel (B. agrorum, borststuk bruin, achterlijf zwart met bruinen spits) gedaan werd.

Even verder stond overvloedig het hazenpootje (Trifolium arvense) en de gewone witte klaver (Tr. repens). En op deze planten was het, dat ik een steenhommel-werkster niet eens, maar herhaaldelijk van de eene soort naar de andere zag vliegen.

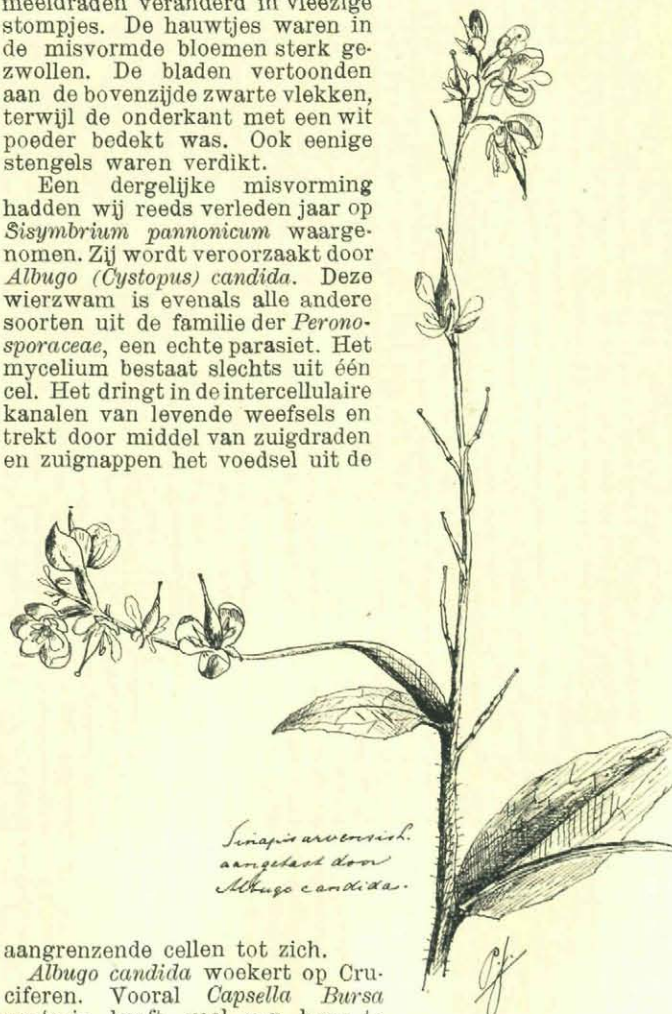
Ik heb bijen en hommels al jaren lang in dit opzicht nagegaan; niet om ze op een fout te betrappen, doch veeleer, wyl het nooit verveelt, zijn aandacht bij iets schoons in de natuur te bepalen. Maar 't was voor het eerst, dat ik zulke ongeschoolde hommels zag. 't Viel me geducht van hun tegen.

Of zouden ze misschien niet zoo heel slecht zijn, en valt de schuld voor 't grootste deel op den natten zomer? Waren de diertjes zéó hongerig, dat ze, tusschen de buien door, van de nood een deugd maakten en de étiquette verwaarloosden? 't Is mogelijk, en nood breekt wet. Voor een paar jaar had ik begin April op de veranda een paar verschillend gekleurde hyacinten staan. Een aantal vroeg ontwaakte ruigpootbijen (Podalirius acervorum) vlogen toen ook hongerig van de eene kleur naar de andere, iets wat ik in 't laatst van April, toen er meer bloemen kwamen, niet meer zag.

B. BOON.

5 Juli l.l. vonden wij op het Vlaardingsche stationsterrein een *Sinapis arvensis*, die wonderlijk misvormd was. De kelkbladen waren monstrueus groot ontwikkeld en vleezig; van kroonbladen was bijna niets te zien: ze waren evenals de meeldraden veranderd in vleezige stompjes. De hawtjes waren in de misvormde bloemen sterk gezwollen. De bladen vertoonden aan de bovenzijde zwarte vlekken, terwijl de onderkant met een wit poeder bedekt was. Ook eenige stengels waren verdikt.

Een dergelijke misvorming hadden wij reeds verleden jaar op *Sisymbrium pannonicum* waargenomen. Zij wordt veroorzaakt door *Albugo (Cystopus) candida*. Deze wierzwam is evenals alle andere soorten uit de familie der *Peronosporaceae*, een echte parasiet. Het mycelium bestaat slechts uit één cel. Het dringt in de intercellulaire kanalen van levende weefsels en trekt door middel van zuigdraden en zuignappen het voedsel uit de



*Sinapis arvensis*  
aangetaast door  
*Albugo candida*.

aangrenzende cellen tot zich.

*Albugo candida* woekert op Cruciferen. Vooral *Capsella Bursa pastoris* heeft veel van haar te lijden. Haar familieleden maken het echter veel erger. *Phytophthora infestans* veroorzaakt de zoo gevreesde aardappelziekte, terwijl *Peronospora viticola* een ziekte aan den wijnstok teweegbrengt.

P. JANSEN en W. H. WACHTER.